

DOI: 10.31548/hspedagog14(3).2023.76-80

УДК 378

ПОНЯТТЯ ПРО ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ**ПРИТИКА О. І.**, аспірант кафедри управління та освітніх технологій**Національний університет біоресурсів і природокористування України**

E-mail: kondratochka@gmail.com

Анотація. У статті проаналізовано сутність та основні аспекти використання інтерактивних технологій у процесі навчання. Визначено поняття інтерактивних технологій як засобів, спрямованих на активну взаємодію студентів з навчальним матеріалом. Стаття висвітлює ключові переваги використання інтерактивних технологій, такі як підвищення зацікавленості та мотивації учнів, створення сприятливого середовища для індивідуалізації навчання та розвитку критичного мислення. Також обговорюються можливі виклики та обмеження, пов'язані з впровадженням інтерактивних технологій в освітній процес. Інтерактивні технології дозволяють створити більш динамічне та запам'ятовування-сприяюче навчальне середовище. Інтерактивні технології допомагають студентам більше запам'ятовувати та краще розуміти навчальний матеріал завдяки візуалізації, анімації та інтерактивним завданням. За допомогою інтерактивних технологій можна адаптувати навчальний матеріал під конкретні потреби і рівень знань кожного учня. Це дозволяє кожному студентові навчатися у власному темпі і зосереджуватися на власних потребах. Мультимедійні засоби та інтерактивні додатки допомагають візуалізувати абстрактний або складний матеріал, що полегшує розуміння та запам'ятовування. Інтерактивні технології навчання представляють собою підхід до освіти, що активно використовує різноманітні технології для залучення учнів у навчальний процес. Ці технології спрямовані на створення взаємодії між учнями, вчителями та навчальним матеріалом. Основні принципи інтерактивних технологій навчання включають активну участь учнів, індивідуалізацію навчання та використання різних форматів навчання.

Ключові слова: інтерактивні технології, мотивація, навчання, оптимізація освітнього процесу, педагогічна практика, якість освіти.

Актуальність (Introduction).

Швидкий та постійний розвиток технологій вимагає від університетів адаптуватися до сучасних тенденцій. Використання інтерактивних технологій допомагає студентам і викладачам залишатися в актуальному інформаційному середовищі. Сучасні студенти мають різні стилі навчання та швидкості засвоєння інформації. Використання інтерактивних технологій дозволяє адаптувати підходи до навчання, щоб кожен студент міг вивчати матеріал на своєму рівні. За допомогою інтерактивних технологій студенти можуть мати доступ до різноманітних навчальних ресурсів, незалежно від

свого місця перебування. Це робить навчання більш гнучким і доступним. Використання інтерактивних технологій під час навчання в університеті має ключове значення з ряду причин, що сприяють покращенню якості освіти та підготовки студентів до викликів сучасного світу.

Мета (Purpose). Мета статті – аналіз поняття інтерактивних технологій навчання, їх впливу на освіту та процес навчання.

Методи (Methods). У статті використано наукові публікації вітчизняних та іноземних авторів стосовно пробле-

матики мовного аспекту. У статі застосовано аналітичний, герменевтичний, компоративістський метод та метод порівняння та спостереження.

Результати (Results). Інтерактивні технології навчання - це методи та інструменти, які використовуються для покращення ефективності навчання через активну участь студентів у процесі навчання та спілкуванні. Вони створюють можливість для більш ефективного взаємодії з навчальним матеріалом і підтримують активне залучення студентів у процес навчання.

Метод навчання формується в освітньому процесі завдяки взаємодії вчителя та учнів. В рамках існуючих умов навчання, процес навчання розглядається як взаємодія між викладачем та студентами, спрямована на передачу студенту загальних знань, умінь та цінностей.

Було сформовано три форми взаємодії викладача та студентка:

1. Пасивні методи;
2. Активні методи;
3. Інтерактивні методи.

Пасивний метод навчання - це форма взаємодії викладача та студентами, з викладачем будучи центром уроку, тоді як студент залишається пасивним слухачем. Пасивний метод розглядається як найбільш неефективний метод з точки зору використання матеріалу, але до переваг цього методу можна віднести можливість заздалегідь підготувати менш трудомісткі уроки та за короткий час подати велику кількість інформації.

Активний підхід - це форма взаємодії викладача та студентами, яка однаково залучає як викладача, так і студентів. У цій формі навчання студенти (учні) більше не є пасивними слухачами, але вони є активними учасниками навчального процесу. Через ці переваги багато вчителів обирають цей метод навчання. У деяких випадках, цей метод

ефективний, якщо його застосовують досвідчені викладачі з учнями, які чітко визначають мету навчання. Якщо пасивні уроки представляють авторитетний стиль навчання, то активний підхід - це демократичний стиль [3].

Активний та інтерактивний підходи мають багато спільного. Взагалі, інтерактивний метод можна розглядати як сучасний варіант активного методу. На відміну від пасивного підходу, активне навчання орієнтоване на тісніші стосунки між викладачем та студентами, а студенти активніше беруть участь у навчальному процесі. Головна відмінність між активним та інтерактивним підходами полягає в тому, що, на відміну від активного підходу, інтерактивне навчання передбачає взаємодію не тільки з викладачем, але й між собою.

Інтерактивний підхід передбачає взаємодію в режимі діалогу («inter» - взаємність, «act» - робити, виконувати). Безпосередньо термін «інтерактивна педагогіка» був введений у 1976 році німецьким дослідником Тансом Фріцем. Іншими словами, інтерактивний метод навчання - це форма навчання та комунікативної діяльності, в якій студенти (учні) беруть участь у процесі навчання і розмірковують про те, що вони знають і про що думають.

Роль викладача в інтерактивному навчанні спрямована на досягнення цілей студентів у процесі навчання. Викладач складає план заняття - інтерактивні заходи та завдання, завдяки цій роботі, учні здобувають нову інформацію, а індивідуальне завдання перетворюється на групове. Кожен член групи сприяє успіху всієї групи. Інтерактивні вправи та завдання, як виступ учнів - це основні компоненти інтерактивних занять. Використання інтерактивних методів навчання забезпечує повну участь студентів у навчальному процесі, що є основним джерелом навчання.

Так, можна відзначити американського педагога Т. Е. Кірса, який описував інтерактивні методи навчання, запропонував більше 150 видів учбової діяльності [4, с.468] та вправ для інтерактивного навчання. Цікавим його робить той аспект, що він пропонував велику кількість варіацій для дистанційного навчання через телевізійні та радіо програми, які роблять його діяльність досить актуальною в умовах світової пандемії.

Окрім нього, на інтерактивні методи навчання звертали такі діячі як Лі-вінгстоун [5]. та Літлвуд, які звертали увагу на інтерактивні методи для вивчення іноземних мов дітьми у школі [6].

Окрім зарубіжних дослідників, варто також відзначити роботи вітчизняних дослідників проблематики інтерактивних методів навчання.

За Сисоєвою, інтерактивне навчання, «здебільшого розглядається як: навчання, побудоване на взаємодії учня з навчальним оточенням, навчальним середовищем; навчання, що ґрунтується на психології людських взаємин і взаємодій; навчання, сутність якого полягає в організації спільного процесу пізнання, коли знання здобуваються в спільній діяльності через діалог, полілог учнів між собою й викладачем» [2, с. 34].

Також, дослідниця визначає основні принципи інтерактивного навчання [2, с. 37]:

- «1. Принцип діалогічної взаємодії,
2. Принцип кооперації й співробітництва,
3. Принцип активно-рольової (ігрової) і тренінгової організації навчання.»

«Інтерактивні технології навчання... визначаємо як такі, що забезпечують включення... у процес навчання за рахунок добору й використання сукупності інтерактивних форм, методів, прийомів, методик, засобів навчання,

що дозволяють гарантовано досягти запланованого результату, забезпечити зворотній зв'язок, право вибору, двоспрямованість спілкування, оптимальне врахування життєвого й професійного досвіду тих, хто навчається» [3, с. 40].

Варто також зазначити, що інтерактивні методи навчання, як і будь-які інші методи мають свою класифікацію. Наприклад, М. Кларін класифікує методи інтерактивного навчання за принципом активності:

1. Фізична (зміна робочого місця, виконання записів).
2. Соціальна (ставлення запитань, формулювання відповідей).
3. Пізнавальна (доповнення відповідей, виступ).

На наш погляд, особливої уваги заслуговують класифікації О. Пометун та Л. Пироженко [3, с.135], оскільки вони об'єднують інтерактивне навчання у чотири групи, залежно від мети та форм організації навчальної діяльності студентів, що є дієвим для будь-якого предмету:

1. кооперативне навчання (робота в парах, робота в групі);
2. колективно-групове навчання («Мікрофон»; «Мозковий штурм»);
3. ситуативне моделювання (рольова гра, драматизація);
4. опрацювання дискусійних питань («Прес» - Застосування даного методу дозволяє учням виробити свої аргументи з приводу дискусійного питання, вимагає чіткого і стислого формування думок.).

Висновки і перспективи (Discussion). Отже, як бачимо, на сучасному етапі розвитку суспільства велика увага дослідників приділяється інтерактивним технологіям навчання, які залучають усі можливі ресурси людини в процес навчання, а також відповідають потребам сучасного технологічного суспільства.

Використання інтерактивних технологій навчання має численні особливості та переваги, які допомагають поліпшити процес навчання. Ось деякі з них:

Залучення учнів. Інтерактивні технології створюють активність учнів у навчальному процесі. Вони можуть бути більш мотивовані та зацікавлені в засвоєнні матеріалу, оскільки навчання стає більш цікавим і відповідним для них.

Інтерактивні технології дозволяють створити більш динамічне та запам'ятовування-сприяюче навчальне середовище. Вони допомагають студентам більше запам'ятовувати та краще розуміти навчальний матеріал завдяки візуалізації, анімації та інтерактивним завданням.

Індивідуалізація. За допомогою інтерактивних технологій можна адаптувати навчальний матеріал під конкретні потреби і рівень знань кожного учня. Це дозволяє кожному студенту навчатися у власному темпі і зосереджуватися на власних потребах.

Візуалізація. Мультимедійні засоби та інтерактивні додатки допомагають візуалізувати абстрактний або складний матеріал, що полегшує розуміння та запам'ятовування.

Здатність до навчання з помилок. Інтерактивні технології дозволяють студентам вчитися через власні помилки та надавати їм можливість для самоконтролю. Вони можуть виправляти помилки та навчатися на них, що сприяє глибокому засвоєнню матеріалу.

Забезпечення навчання на відстані. Інтерактивні технології дозволяють навчати студентів, які знаходяться в різних географічних місцях, і робити навчання більш доступним та зручним.

Гейміфікація. Використання гейміфікації (елементів ігор) в навчанні може зробити навчальний процес більш захоплюючим та стимулюючим, що

сприяє більшому зацікавленню та мотивації студентів.

Можливості зворотного зв'язку. Інтерактивні технології дозволяють студентам отримувати негайний зворотний зв'язок від викладачів чи систем, що полегшує корекцію навчального процесу.

Збільшення доступності. Деякі інтерактивні технології можуть бути корисні для студентів з особливими потребами, допомагаючи зробити навчання більш доступним.

Загалом, інтерактивні технології навчання можуть поліпшити рівень залучення, розуміння та запам'ятовування навчального матеріалу та сприяти розвитку навичок критичного мислення та співпраці серед учнів.

Інтерактивні технології навчання сприяють більш активному залученню студентів у процес навчання, покращують розуміння та засвоєння матеріалу і сприяють розвитку критичного мислення та навичок співпраці. Вони можуть бути використані в різних освітніх контекстах, від шкільного навчання до корпоративного навчання та вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання. К., 2007. 144 с.
2. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : Наук.-метод. посібн. К. : Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.
3. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія і практика. К., 2002. 136 с.
4. Cyrs T. E., Conway E. D. Teaching At a Distance with the Merging Technologies. An Instructional Systems Approach. Center for Educational Development. New Mexico State University, 1997. 468 p
5. Littlewood. W. Communicative Language Teaching. An Introduction. Cambridge. CUP. 1981

6. LivingstoneCard.
RoleplayinLanguageLearning. 1988.

References

1. Pometun, O. I. (2007). Entsyklopediya interaktyvnoho navchannya [Encyclopedia of interactive learning]. K., 144.

2. Pometun, O. I. 2004. Suchasnyy urok. Interaktyvni tekhnolohiyi navchannya [Modern lesson]. K.: A.S.K. Publishing House, 192.

3. Pometun, O., Pyrozhenko, L. (2002). Interaktyvni tekhnolohiyi

navchannya: teoriya i praktyka. [Interactive learning technologies: theory and practice]. K., 136.

4. Cyrs, T. E., Conway, E. D. (1997). Teaching At a Distance with the Merging Technologies. An Instructional Systems Approach. Center for Educational Development. New Mexico State University, 468.

5. Littlewood, W. (1981). Communicative Language Teaching. An Introduction. Cambridge. CUP.

6. Livingstone, Card (1988). RoleplayinLanguageLearning.

THE CONCEPT OF INTERACTIVE LEARNING TECHNOLOGIES Prytyka O. I.

Abstract. *The article analyzes the essence and main aspects of the use of interactive technologies in the learning process. The concept of interactive technologies is defined as means aimed at active interaction of students with educational material. The article highlights the key benefits of using interactive technologies, such as increasing the interest and motivation of students, creating a favorable environment for individualized learning and developing critical thinking. Possible challenges and limitations associated with the introduction of interactive technologies into the educational process are also discussed. Interactive technologies make it possible to create a more dynamic and memorization-promoting learning environment. They help students to remember more and better understand the educational material thanks to visualization, animation and interactive tasks. With the help of interactive technologies, the educational material can be adapted to the specific needs and level of knowledge of each student. This allows each student to learn at their own pace and focus on their own needs. Multimedia tools and interactive applications help to visualize abstract or complex material, which facilitates understanding and memorization. Interactive learning technologies are an approach to education that actively uses various technologies to engage students in the learning process. These technologies are aimed at creating interaction between students, teachers and educational material. The main principles of interactive learning technologies include active participation of students, individualization of learning and the use of different learning formats.*

Key words: *interactive technologies, motivation, training, optimization of the educational process, pedagogical practice, quality of education.*